

GLAGOLSKI NAČIN

Glagolski način pove, ali je osebek vršilec dejanja ali ne.
Slovenski jezik pozna dva načina – tvornega in trpnega.

1. TVORNIK (AKTIV)

Kupila *sem* sladoled. Učenci *so* posadili drevo.

Ves dan je deževalo. Shladilo se je.

O tvorniku (aktivu) govorimo takrat:

- a) kadar je osebek stavka vršilec dejanja ali nosilec stanja;
- b) kadar v stavku ni vršilca dejanja in si ga tudi ni mogoče zamisliti.

2. TRPNIK (PASIV)

a) Hiša se zida. Drevo je posajeno. (Ta stavka sicer imata osebk, vendar ta osebk nista mogla biti dejavna, aktivna.)

b) Med poukom se ne klepeta. Učbenik se tiska.

Za trpnik (pasiv) gre takrat, kadar osebek ni vršilec dejanja niti nosilec stanja ali poteka.

PRETVORBE TVORNIKA V TRPNIK IN OBRATNO

a) IZ TVORNIKA V TRPNIK

Učitelj je pohvalil učenko. Učenka je bila pohvaljena.

Postopek: 1. predmet tvornega stavka postane osebek trpnega

2. glagolska oblika (je pohvalil) se zamenja z obliko pomožnega glagola biti + del. na -n/-t (je bila pohvaljena)

3. osebek tvornega stavka se opusti ali postane prislovno določilo (uporabi se predlog od)

b) IZ TRPNIKA V TVORNIK

Trava je pokošena (od koscev). Kosci so pokosili travo.

Naredimo ravno obratno – osebek iz trpnega stavka postane predmet v tvornem. Spremeni se glagolska oblika.

1. Tvornike spremenite v trpnike, po potrebi povedi preoblikujte.

Sošolci so na dvorišču obkrožili Bojana. _____

Mama je spletla pulover. _____

Tiskarji tiskajo knjigo. _____

Nejc je popravil kolo. _____

Direktor je nagradil Matjaža za uvajanje inovacij v podjetje.

Razrednik je okregal Aleša. _____

Fantje so topli Frančka. _____

Finomehanik je popravil fotoaparata. _____